

Vlaams
Parlement

ingediend op **61-F** (2015-2016) – Nr. 1
13 juni 2016 (2015-2016)

Advies

van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

over de erkenning van opleidingen in het stelsel
betaald educatief verlof (BEV)

Advies

Erkenning van opleidingen in het stelsel BEV

Brussel, 13 juni 2016

Adviesvraag: Motie houdende raadpleging van de SERV over erkenningen van opleidingen bij BEV
Adviesvrager: Vlaams Parlement
Ontvangst adviesvraag: 14 maart 2016
Adviestermijn: 60 dagen
Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)
Goedkeuring raad: 13 juni 2016

De heer Jan Peumans
Voorzitter Vlaams Parlement
Leuvenseweg 86
B-1000 BRUSSEL

contactpersoon

Mieke Valcke
mvalcke@serv.be

ons kenmerk

SERV_BR_20160613_ErkenningopleidingenBEV

Brussel

13 juni 2016

Motie houdende raadpleging van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen over het systeem van erkenningen van opleidingen inzake het stelsel betaald educatief verlof (BEV)

Geachte

De raad heeft de vraag van het Vlaams parlement tot raadpleging van de SERV m.b.t. de erkenning van opleidingen in het stelsel BEV goed ontvangen en bezorgt u hierbij een reactie op de vragen die in de raadpleging aan bod dienden te komen.

De raad wijst er op dat de interprofessionele Vlaamse sociale partners enkel direct betrokken zijn bij de aanvragen tot erkenning die voorgelegd worden aan de erkenningscommissie, en dat sinds april 2015. Wat de opleidingen betreft die automatisch worden goedgekeurd omdat ze voorzien zijn bij wet, ligt de rationale bij de wetgever. Wat de opleidingen betreft die erkend worden door de paritaire comités wijst de raad op de sectorale autonomie ter zake.

De raad gaat niet in op de vraag naar suggesties voor verbetering van de opleidingsincentives, BEV en andere, aangezien dit deel uitmaakt van het lopend overleg in het kader van het Vormingspact.

De raad geeft een kort overzicht van BEV in een aantal cijfers, schetst de manieren waarop de erkenningen gebeuren, geeft een indicatie van het aantal erkenningen, somt de erkenningscriteria op en gaat in op het besluitvormingsproces. Tot slot gaat de raad kort in op het kwaliteitstoezicht.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Karel Van Eetvelt
voorzitter

Inhoud

Inhoud	6
Advies	7
1 Inleiding.....	7
1.1 Situering van de adviesvraag.....	7
1.2 Inhoud van het advies.....	7
2 Betaald educatief verlof: overzicht.....	8
2.1 Opleidingen die recht geven	8
2.2 De wijze van erkennen van BEV opleidingen.....	10
2.3 Beleidsdoelstellingen	10
2.3.1 Beleidsdoelstelling BEV - Voortdurende vorming van werknemers	10
2.3.2 Andere doelstellingen, afspraken en referentiekaders voor opleiding en vorming.....	11
2.4 BEV in cijfers	12
3 Aantal erkenningen	13
3.1 Aantal 'automatisch' erkende beroepsopleidingen	13
3.2 Aantal algemene opleidingen.....	15
3.3 Aantal paritair erkende opleidingen en aantal werknemers in deze opleidingen.....	15
3.4 Aantal erkenningen door de EC	16
4 Erkenningscriteria	17
4.1 Criteria automatische erkenningen	17
4.2 Criteria paritaire comités	17
4.3 Criteria Erkenningscommissie	17
5 Besluitvorming	18
5.1 Besluitvorming in de paritaire comités.....	18
5.2 Besluitvorming door de erkenningscommissie	18
6 Toezicht en kwaliteit.....	19
6.1 Samenstelling van de erkenningscommissie.....	19
6.2 Taken van de erkenningscommissie	19
6.3 Kwaliteitstoezicht	20
Bibliografie	21
Bijlage 1: Aantal erkende opleidingen per jaar	22

Advies

1 Inleiding

1.1 Situering van de adviesvraag

Het Vlaams parlement keurde op 9 maart 2016 een motie goed houdende de raadpleging van de SERV. Het Vlaams parlement gelast de raad met het uitbrengen van een advies over de ervaringen met het systeem van erkenningen van opleidingen inzake Betaald Educatief Verlof (BEV) en dit betreffende alle actoren die in de diverse erkenningsprocedures zijn betrokken.

Het Vlaams Parlement vraagt de raad in het advies aandacht te besteden aan volgende vragen m.b.t. de opleidingen die ter erkenning worden aangeboden voor het stelsel BEV:

1. Hoeveel opleidingen worden jaarlijks erkend of geweigerd door de diverse actoren?
2. Welke criteria ter erkenning of ter weigering worden hierbij gehanteerd?
3. Op welke wijze gebeurt de besluitvormingsprocedure voor zowel erkenningen als weigeringen?
4. Op welke wijze wordt de beslissing gemotiveerd?
5. Welke zijn de beleidsdoelstellingen van BEV en worden deze opgevolgd? Welke mogelijke suggesties voor verbetering zijn er, zowel voor BEV als voor de andere opleidingsincentives?
6. Is de besluitvorming bij erkenning van opleidingen kwaliteitsvol en gerelateerd aan de beleidsdoelstellingen?
7. Wordt het toezicht op de erkenning van opleidingen door de Vlaamse Erkenningscommissie op afdoende wijze uitgevoerd? Kan er extra aandacht worden besteed aan externe en objectieve kwaliteitszorg m.b.t. de opleidingen?

Het Vlaams parlement besliste op 9 maart 2016 om dezelfde vragen aan het Rekenhof voor te leggen, die een audit ter zake dient te verrichten.

1.2 Inhoud van het advies

Door de zesde staatshervorming werd de bevoegdheid voor BEV overgedragen naar het Vlaamse gewest; de effectieve overdracht gebeurde op 1 april 2015.

De Vlaamse erkenningscommissie is slechts één jaar in werking. De uitspraken over de erkenningscommissie gebeuren met enig voorbehoud gezien de beperkte ervaring van de Vlaamse intersectorale sociale partners in de Vlaamse erkenningscommissie.

De interprofessionele sociale partners zijn enkel bij de aanvragen tot erkenning die voorgelegd worden aan de erkenningscommissie direct betrokken. Wat de opleidingen betreft die automatisch worden goedgekeurd omdat ze voorzien zijn bij wet, ligt de rationale bij de wetgever. Dit advies gaat er slechts kort op in. Wat de opleidingen betreft die erkend worden door de paritaire comités wijst de raad op de sectorale autonomie voor het vormgeven van het vormings- en opleidingsbeleid in de sector. Voor een gedetailleerd zicht op de sectorale

erkenningen verwijst de raad naar de audit van het Rekenhof die zich baseert op een online bevraging bij de paritaire comités¹.

De raad formuleert geen antwoord op de vraag naar suggesties voor verbetering van de opleidingsincentives, BEV en andere, aangezien dit deel uitmaakt van het lopend overleg in het kader van het Vormingspact.

De raad wijst er op dat er in deze niet kan gesproken worden van een advies in de klassieke betekenis van het woord; de interprofessionele partners geven een zo volledig mogelijk antwoord op de vragen van het Vlaams parlement.

2 Betaald educatief verlof: overzicht

2.1 Opleidingen die recht geven

Het betaald educatief verlof (BEV) kan omschreven worden als het individueel recht toegekend aan werknemers uit de privésector om op eigen initiatief erkende opleidingen te volgen en om daartoe op het werk afwezig te zijn met behoud van hun (begrensd) loon. De werkgever kan in principe, behoudens een aantal uitzonderingen, niet weigeren maar de planning wordt via sociaal overleg geregeld. Na de opleiding vraagt de werkgever de terugbetaling van de loonkost (forfaitair en dus geplafonneerd) door het indienen van een schuldvordering.

De wetgeving m.b.t. BEV was een antwoord op een aantal tekortkomingen in de wet van 10 april 1973 betreffende de kredieturen voor werknemers met het oog op hun sociale promotie. De wetgeving m.b.t. het betaald educatief verlof is terug te vinden in de Herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen, hoofdstuk IV, Afdeling 6 en in het KB van 27 augustus 1993. In 2.3 gaan we dieper in op de beleidsdoelstelling van dit instrument.

De wetgeving voorziet dat het betaald educatief verlof geldt voor zowel beroepsopleidingen als algemene opleidingen². De onderstaande opleidingen, die minimum 32 lesuren moeten duren, komen in aanmerking.

Beroepsopleidingen die recht geven

- Het volwassenenonderwijs (vroegere onderwijs voor sociale promotie) georganiseerd door de Vlaamse Gemeenschap op het lager en hoger secundair niveau van het technisch- en beroepsonderwijs en op niveau van het hoger beroepsonderwijs. Bepaalde opleidingen werden echter uitgesloten. Het gaat om opleidingen die behoren tot de sierkunsten (tekenen, schilderen, woninginrichting...), de huishoudkunde (koken, naad...) of de schoonheidsverzorging (haartooi, schoonheidszorgen, manicure-pedicure...).

¹ Betaald educatief verlof – de erkenning van opleidingen”, verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, Brussel, juni 2016.

² Bronnen: ‘Sociaal Compendium 2011-2012’ en ‘Sociaal Zakboekje 2015-2’, Wolters Kluwer, 2015 en <http://www.werk.be/online-diensten/betaald-educatief-verlof/erkende-opleidingen>

- Het deeltijds kunstonderwijs, enkel de volgende opleidingen behorende tot de hogere secundaire cyclus of de hogere cyclus: architectuurtekenen, industriële kunst, reclamekunst, toegepaste grafiek.
- De opleidingen in het hoger onderwijs die leiden naar de graad van bachelor of master (ook aanvullend) en die 's avonds of tijdens het weekend worden georganiseerd in instellingen voor hoger onderwijs. De opleidingen die maximum éénmaal per week overdag worden gegeven kunnen door de werknemers gevolgd worden indien hun arbeidsregime nacht- of weekendprestaties inhoudt.
- De voortdurende vorming in de middenstand: de ondernemerschapstrajecten. De opleidingen zijn gericht op de uitoefening van verschillende zelfstandige beroepen. Sommige opleidingen zijn uitgesloten.
- De opleidingen in de landbouwsector, meer bepaald de opleidingen van het type A,B en C bedoeld bij de regelingen met betrekking tot de scholing van de personen die in de landbouw werkzaam zijn.
- De opleidingen die voorbereiden op de uitoefening van een knelpuntberoep en georganiseerd worden door de bevoegde gewestelijke dienst voor beroepsopleiding (VDAB, FOREM, Bruxelles-Formation, Arbeitsamt) geven sinds 1 september 2012 recht op betaald educatief verlof.
- De midden-jury: de werknemer die zich inschrijft voor de examens van de examencommissie van de Vlaamse gemeenschap (of via examencontract voor het behalen van een diploma in het hoger onderwijs) heeft recht op het equivalent van driemaal de wekelijkse arbeidsduur.
- De sectorale opleidingen erkend door een beslissing van het bevoegde paritair comité. De organisatie kan worden toevertrouwd aan een opleidingsinstelling of aan een onderneming.
- De opleidingen erkend door de erkenningscommissie.
- Het afleggen van een examen georganiseerd door de gefedereerde overheden in het kader van een systeem van certificering van verworven competenties: de deelname aan een dergelijk examen geeft recht op 8 uren educatief verlof, op te nemen op de dag van het examen van certificering van verworven competenties.
- De opleidingen tot mentor die in aanmerking komen voor de doelgroepvermindering voor mentoren (sinds 1/1/2013). Deze opleidingen mogen, bij wijze van uitzondering, minder dan 32 lesuren omvatten.

Voor het volgen van opleidingen die voorbereiden op knelpuntberoepen of die leiden naar een eerste diploma (hoger) secundair onderwijs kan een verhoogd aantal uur toegekend worden. Het gaat daarbij steeds om opleidingen die tot een van de hierboven vermelde erkende beroepsopleidingen moeten behoren.

Algemene opleidingen die recht geven

Voor de toepassing van de regeling op het betaald educatief verlof, worden als algemene opleiding beschouwd:

- de opleidingen/cursussen georganiseerd door de representatieve werknemersorganisaties;

- de opleidingen/cursussen georganiseerd door de jeugd- en volwassenenorganisaties en door de vormingsinstellingen opgericht of erkend door de representatieve werknemersorganisaties;
- de hierboven niet opgenomen opleidingen waarvan het programma erkend is door de erkenningscommissie.

2.2 De wijze van erkennen van BEV opleidingen

Een beroepsopleiding kan op drie manieren erkend worden om recht te geven op BEV.

- Een opleiding valt onder de beroepsopleidingen vermeld in de wetgeving. 60% van alle werknemers die een opleiding volgen met BEV volgen een dergelijke opleiding. Hieronder vallen ook de opleidingen die toe leiden naar een knelpuntberoep; ca 5% van de werknemers die met BEV een opleiding volgen, volgen een opleiding die toe leidt naar een knelpuntberoep.
- Een opleiding kan erkend worden door een paritair comité. 31,5% van alle werknemers die met BEV een opleiding volgen, volgen een opleiding die is erkend door een paritair comité.
- Het programma van een opleiding, die niet valt onder wat in de regelgeving is voorzien, kan worden erkend door de erkenningscommissie. 8,5% van de werknemers die met BEV een opleiding volgen, volgen een opleiding die is erkend door de erkenningscommissie.

Wat de algemene opleidingen betreft, worden de programma's georganiseerd door de werknemersorganisaties en door de door hen erkende jeugd-, volwassenen- en vormingsinstellingen. De inrichtende instelling moet het programma van deze opleidingen meedelen aan het departement Werk en Sociale Economie en aan de erkenningscommissie. Wanneer een algemene opleiding niet automatisch erkend wordt, kan het programma ervan erkend worden door de erkenningscommissie. Het gaat hier dan om algemene opleidingen georganiseerd door instellingen die geen rechtstreeks of onrechtstreeks verband hebben met de representatieve werknemersorganisaties. De algemene opleidingen van de eerste twee categorieën worden gevolgd door 15,8% van alle werknemers die een opleiding volgen met BEV.

2.3 Beleidsdoelstellingen

2.3.1 Beleidsdoelstelling BEV - Voortdurende vorming van werknemers

Het Betaald Educatief Verlof wordt geregeld door de Herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen (B.S. 24/01/1985), hoofdstuk IV, Afdeling 6 – Toekenning van betaald educatief verlof in het kader van de voortdurende vorming van de werknemers.

Deze wet is de opvolger van de wet op de kredieturen van 1973. De memorie van toelichting van de Herstelwet stelt dat het educatief verlof dient te worden beschouwd als een individuele hulptechniek bij de opleiding en als het bevoorrechte instrument voor een algemeen beleid inzake voortdurende vorming dat de toegang tot vorming voor een groter aantal werknemers vergemakkelijkt.

De beroepsopleidingen moeten aanzienlijk bijdragen tot de verhoging van het gemiddelde scholingspeil van arbeidskrachten en tot de verbetering van hun aanpassingsvermogen aan de

nieuwe technologieën. De algemene opleidingen moeten de economische, sociale en staatsburgerlijke inschakeling van werknemers bevorderen en vergemakkelijken door het bijbrengen van kennis.

Het doel van de toekenning van BEV is het ondersteunen van werknemers die naast hun arbeid cursussen volgen en die examens moeten voorbereiden.

Sinds 1985 werd de BEV-regelgeving meerdere malen gewijzigd. Met het KB van 27 augustus 1993 werden de zogenaamde 'hobby-opleidingen' uitgesloten van het toepassingsgebied van BEV. De klemtoon kwam meer te liggen op de versterking van de loopbanen van werknemers en hun inzetbaarheid dan op het levensbrede leren. In maart 1995 werd het aantal uren opleiding dat in aanmerking komt voor BEV verlaagd, nl. voor beroepsopleidingen van 240 uur per jaar naar 100 of 120 uur per jaar (afhankelijk van of de lestijden samenvallen met de werktijden) en voor algemene opleidingen van 160 uur per jaar naar 80 uur per jaar. Beide aanpassingen werden mee ingegeven door de wens om de uitgaven voor het stelsel niet verder te laten stijgen.

Sinds september 2012 geven opleidingen, georganiseerd door de VDAB, die voorbereiden op de uitoefening van een knelpuntberoep recht op een maximum van 180 uur per jaar.

2.3.2 Andere doelstellingen, afspraken en referentiekaders voor opleiding en vorming

Zowel op Europees, federaal als op Vlaams niveau zijn er doelstellingen, afspraken en referentiekaders voor wat betreft vorming en opleiding en levenslang leren. Er is een instrumentarium aanwezig om die doelen te ondersteunen en/of te realiseren. Voor dat instrumentarium, de verschillende opleidingsincentives, zijn er geen cijfermatige doelstellingen vooropgesteld. Het budgettaire kader is mee bepalend voor de omvang en het bereik van een maatregel.

Hieronder geven we enkele voorbeelden van referentiekaders:

Interprofessionele akkoorden

Een interprofessioneel akkoord is een kaderakkoord dat de vertegenwoordigers van de sociale partners uit de privésector om de twee jaar afsluiten. Deze IPA bevatten sinds 1986 engagementen i.v.m. inspanningen op vlak van permanente vorming. Ook binnen de NAR formuleren de sociale partners adviezen m.b.t. vorming en opleiding, waaronder m.b.t. BEV³.

Sectorale afspraken

De afspraken in de IPA dienen op sectoraal niveau vertaald te worden in cao's. Dat kan gaan om een aantal vormings- en opleidingsdagen dat wordt vastgelegd, groeidoelstellingen inzake vorming en opleiding, ...

Aan Vlaamse zijde is er de sectorconvenant, een samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en de sectorale sociale partners. Het bevorderen van levenslang leren en het

³ 'Hervorming van de uurkredietenregeling', Advies nr 625, Nationale Arbeidsraad, 1 juni 1979; 'Betaald Educatief Verlof. Aanpassing aan de behoeften van de 21ste eeuw', Advies 1.660, Nationale Arbeidsraad, 5 november 2008, e.a. Sinds de 6de staatshervorming formuleert de NAR geen adviezen meer m.b.t. BEV, de NAR kan dit enkel nog voor aspecten die federale bevoegdheid zijn gebleven.

realiseren van een geïntegreerd strategisch vormings- en opleidingsbeleid is één van de decretale opdrachten waar sectoren, via de sectorale opleidingsfondsen, aan dienen te werken.

Pact 2020

Op 20 januari 2009 werd het Pact 2020 door de Vlaamse regering, de sociale partners en het middenveld ondertekend. Eén van de doelstellingen van het pact is dat het aantal kortgeschoolden op de arbeidsmarkt daalt. Daartoe dient in 2020 15% van de bevolking deel te nemen aan levenslang en levensbreed leren. Jaarlijks worden de kernindicatoren van het Pact 2020 gemeten. In 2014 was het aandeel van de bevolking dat een opleiding volgt 7,5%, wat een lichte stijging is t.a.v. 2013; dit aandeel daalde in 2015 opnieuw, tot 6,7%. De voorbije tien jaar kwam het aandeel nooit boven de 8%.⁴ Vlaanderen is dus nog ver verwijderd van het doel van het Pact 2020 inzake vorming en opleiding.

2.4 BEV in cijfers

Vooraleer stil te staan bij de erkenningen, geven we nog enkele globale cijfergegevens m.b.t. BEV.

Er volgen jaarlijks ca 50.000 werknemers opleiding in het stelsel van BEV in Vlaanderen. Dat is jaarlijks 2,9% van alle werknemers uit de private sector die in aanmerking komen voor de maatregel. Dit aandeel blijft stabiel over de jaren, met een schommeling tussen 2,7% en 3,1%.

De begroting 2015 (terugbetalingen voor het schooljaar 2013-2014) voorziet in een totaal van 68.505.000 euro voor de terugbetaling van de aanvragen betaald educatief verlof, ongeacht het type opleiding. Voor de begroting 2016 (schooljaar 2014-2015) is een totaal van 66.025.000 euro voorzien, ongeacht het type opleiding⁵. Bij de begroting 2016 is rekening gehouden met het vast forfait van 21,30€ per opleidingsuur, waar dit forfait voor de begroting 2015 nog 22,08€ per opleidingsuur bedroeg.

Tabel 1 geeft het aantal werknemers dat een opleiding volgt en de aangewende BEV-middelen weer naar categorie opleiding, zowel in absolute als in relatieve termen.

⁴ 'Pact 2020. Kernindicatoren Meting 2015.', Studiedienst van de Vlaamse regering, oktober 2015, pag. 163

⁵ Bronnen cijfermateriaal: FOD WASO bewerkt door departement WSE, departement WSE, antwoord op schriftelijke parlementaire vraag nr 793 van 23 september 2015 van Jan Hofkens

Tabel 1 Aantal BEV-werknemers en verdeling van de middelen volgens opleidingstype (schooljaar 2013-2014, Vlaanderen)

	Aantal (n)	Aantal (%)	€ (in mio)	€ (%)
Totaal	51.141	100,0%	65,9	100%
Volwassenenonderwijs	12.158	23,8%	20,2	30,6%
BA/MA hoger onderwijs	951	1,9%	1,6	2,4%
Ondernemersopleidingen Syntra	3.117	6,1%	4,6	6,9%
Sectorale opleidingen	16.110	31,5%	22,6	34,2%
Erkenningscommissie	4.337	8,5%	3,4	5,2%
Algemene opleidingen	8.104	15,8%	6,1	9,2%
Talen (in volwassenenonderwijs)	5.467	10,7%	6,8	10,3%
Overige opleidingen	897	1,8%	0,6	0,8%

Bron: FOD WASO, bewerking departement WSE

Bepaalde categorieën opleidingen benutten relatief minder middelen dan het aandeel werknemers dat een opleiding in die categorie volgt, zou doen vermoeden. Een (deel)verklaring is het verschil in duur van de opleidingen. Kortere opleidingen zijn goedkoper.

3 Aantal erkenningen

3.1 Aantal 'automatisch' erkende beroepsopleidingen

Een groot aanbod aan beroepsopleidingen (zie 2.1) valt onder het toepassingsgebied van de herstellwet van 1985. Ze zijn aldus 'automatisch' erkend. Van alle werknemers die een opleiding volgen met BEV, volgt 60% een opleiding uit deze groep opleidingen. Tabel 2 geeft een overzicht van de aantallen automatisch erkende opleidingen. Deze tabel is een uittreksel uit de tabel in bijlage 1.

Tabel 2 Aantal automatisch erkende opleidingen (2011 – 2015)

	2011 - 2012		2012 - 2013		2013 - 2014		2014 - 2015	
	Erkend	Geogra-niseerd	Erkend	Geogra-niseerd	Erkend	Geogra-niseerd	Erkend	Geogra-niseerd
Volwassenenonderwijs (VO)	niet gekend	niet gekend	457	516	463	525	469	533
DKO	4	58 in hogere DKO	4	58 in hogere DKO	4	58 in hogere DKO	4	58 in hogere DKO
BA/MA Hoger onderwijs (avond / WE)	Geen registratie	niet gekend	Geen registratie	niet gekend	Geen registratie	572	Geen registratie	581
Middenstands opleidingen	niet gekend	niet gekend	454	507	510	565	366	406
Landbouw	104	104	101	101	89	89	108	108
Examencontract	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Talen in VO	niet gekend	niet gekend	115	115	115	115	115	115
EVC	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
VDAB	nvt	nvt	290	432	452	827	413	827
Mentoropleiding	25	niet gekend	27	niet gekend	32	niet gekend	38	niet gekend
Niet gekend – in behandeling	0	0	0	0	0	0	0	0

Bron: departement WSE

3.2 Aantal algemene opleidingen

Tabel 3 geeft het aantal algemene opleidingen weer georganiseerd door de representatieve werknemersorganisaties en de door hen erkende jeugd-, volwassenen- en vormingsinstellingen.

Tabel 3 Aantal algemene opleidingen BEV

	2011 – 2012	2012 - 2013	2013 - 2014	2014 - 2015
Aantal algemene opleidingen	440	614	517	525

Bron: departement WSE

3.3 Aantal paritair erkende opleidingen en aantal werknemers in deze opleidingen

Tabel 4 geeft een indicatie van het aantal opleidingen erkend door de paritaire comités, per schooljaar. Wellicht gaat het om een onderschatting; duiding bij de cijfers is terug te vinden bij de tabel in bijlage 1.

Tabel 4 Sectoraal erkende opleidingen BEV

	2011 – 2012	2012 - 2013	2013 - 2014	2014 - 2015
Aantal erkende sectorale opleidingen	1.150	564	1.039	653

Bron: departement WSE

De raad verwijst voor de aantallen erkende opleidingen door de paritaire comités ook naar de bevraging van de paritaire comités door het Rekenhof en de verwerking van de resultaten van die bevraging in de audit.

In het schooljaar 2011-2012 volgden over alle sectoren heen 16.491 werknemers een sectorale opleiding. Tabel 5 geeft de verdeling naar paritair comité weer voor de tien paritaire comités met het hoogste aantal werknemers die een sectorale beroepsopleiding volgen met BEV.

Tabel 5 Aantal BEV-werknemers in sectorale beroepsopleidingen volgens paritair comité (schooljaar 2011-2012), in verhouding tot alle werknemers in de sector (2de kwartaal 2011) en in verhouding tot alle werknemers in een sectorale BEV opleiding (schooljaar 2011-2012)

PC	Sector	Aantal werknemers in sect. BEV opl (n)	% t.o.v. totaal aantal werknemers in de sector	% t.o.v. totaal aantal werkn. in sect. BEV opl.
330	Gezondheidsdiensten	4.099	2,8%	24,8%
111	Metaal	3.519	3,7%	21,3%
124	Bouwbedrijf	3.459	3,4%	20,9%
126	Stoffering en houtbewerking	1.174	9,0%	7,1%
318	Gezins- en bejaardenhulp	644	2,3%	3,9%
327	Beschutte en sociale werkplaatsen	635	2,4%	3,8%
118	Voedingsnijverheid	575	1,4%	3,4%
140	Vervoer	417	0,8%	2,5%
218	Aanvullend PC bedienden	156	0,05%	0,9%
149	Metaal-, machine- en elektrische bouw verwante sectoren	119	0,3%	0,7%
	Overige sectoren	1.480	-	8,9%
	Totaal aantal deelnemers in sectoraal erkende beroepsopleidingen	16.491	-	100%

Bron: FOD WASO, bewerking departement WSE en SERV

3.4 Aantal erkenningen door de EC

Tabel 6 geeft het aantal erkende opleidingen weer door de federale en de Vlaamse erkenningscommissies. 2015 is een overgangsjaar: tot maart 2015 werden de opleidingen behandeld door de federale erkenningscommissie, vanaf april 2015 waren de erkenningen in handen van de Vlaamse erkenningscommissie.

Tabel 6 Nederlandstalige aanvragen tot erkenning van opleidingen BEV

Jaartal	Aanvraag tot erkenning	Goedkeuring
2013 (Federale EC)	186	115
2014 (Federale EC)	248	179
2015 (Federale en Vlaamse EC)	208	165

Bron: Antwoord op schriftelijke vraag 254⁶

⁶ Antwoord op schriftelijke vraag nr. 254 aan minister Muyters van K. Helsen

De motivatie om opleidingen te weigeren is terug te vinden in 4.3, waar het gaat over de erkenningscriteria.

Bijkomende cijfers over het aantal verlengingen door en het aantal nieuwe aanvragen bij de erkenningscommissie per kalenderjaar zijn terug te vinden in de tabel in bijlage 1.

4 Erkenningscriteria

4.1 Criteria automatische erkenningen

Zoals vermeld onder 2.1 ligt de beslissing over (de criteria voor) de automatisch erkende opleidingen bij de wetgever.

Wat de opleidingen in het volwassenenonderwijs en de ondernemerschapstrajecten bij Syntra betreft, wordt er jaarlijks een lijst gepubliceerd met opleidingen die gevolgd kunnen worden met BEV. Deze lijst is een geactualiseerd overzicht van de erkende opleidingen. Er ontstaan immers nieuwe opleidingen waarvan moet worden afgetoetst of ze al dan niet onder de lijst vallen die in het KB van 27 augustus 1993 werden uitgesloten van het toepassingsgebied van BEV. Op de lijst wordt ook aangeduid welke opleidingen toeleiden naar knelpuntberoepen (en recht geven op een hoger aantal uren BEV), dit in overeenstemming met de door de RVA vastgelegde lijst van knelpuntberoepen. Deze geactualiseerde lijsten zijn terug te vinden op werk.be.

4.2 Criteria paritaire comités

Voor wat de erkenningscriteria betreft die door de paritaire comités worden gehanteerd om opleidingen al dan niet te erkennen verwijst de raad naar de audit van het Rekenhof. In de schriftelijke bevraging peilt het Rekenhof of er criteria zijn vastgelegd, hoe ze zijn omschreven, wanneer er aan de criteria is voldaan en waarop deze criteria steunen (wetgeving, richtlijnen uit de sector, ...).

4.3 Criteria Erkenningscommissie

Aanvragen tot erkenning bij de erkenningscommissie dienen aan formele criteria te voldoen. Ingevolge de regelgeving moet de aanvraag voor de start van de opleiding ingediend worden via een aanvraagformulier. In de praktijk bleek dat het dossier bijgevolg in sommige gevallen (bijvoorbeeld ingediend op 25 augustus en start opleiding op 1 september) pas na de start van de opleiding door de erkenningscommissie kon worden behandeld en goedgekeurd. Daarom werd recent afgesproken dat het dossier vroeger moet worden ingediend, om de effectieve goedkeuring mogelijk te maken, alvorens de opleiding van start gaat.

De Vlaamse Erkeningscommissie hanteert meerdere inhoudelijke criteria voor het al dan niet erkennen van een opleiding (mee ingegeven door de wetgeving):

- inschrijvingskosten: indien te hoog wordt financiering via BEV in vraag gesteld;
- postgraduat: is 3de-cyclus onderwijs en daarom niet-prioritair
 - tenzij masterdiploma geen voorwaarde is maar ook op basis van ervaring inschrijving aanvaard wordt,
 - of als de opleiding een duidelijke meerwaarde biedt;
- doelpubliek: hoog- of laaggeschoold?;

- kwaliteit organisator: voldoende bekend? (Beschikt over een andere officiële erkenning?);
- aanbod in art. 109 §1 aan taalopleidingen is voldoende, erkenning van privé-instellingen voor taalopleidingen is niet wenselijk (tenzij er ingespeeld wordt op een specifieke behoefte zoals Nederlands voor anderstaligen);
- behoefte op de arbeidsmarkt: komt een beroepsopleiding tegemoet aan een specifieke behoefte op de arbeidsmarkt?;
- de opleiding is gericht op een welbepaalde bedrijfssector: de aanvraag wordt voor erkenning doorgezonden naar het bevoegde paritair comité (bv. gezondheidszorgen);
- het gaat om een bachelor of masteropleiding die overdag wordt georganiseerd: deze opleidingen worden niet goedgekeurd want de wetgever heeft ze expliciet uitgesloten. BA/MA die 's avonds of in het weekend georganiseerd worden komen automatisch in aanmerking.

Deze lijst van criteria is niet limitatief. De leden van de Vlaamse erkenningscommissie geven aan dat een erkenning niet op een mechanische wijze, maar weloverwogen en in consensus gebeurt. De beslissing hangt af van verschillende criteria en factoren samen: het soort opleiding, de doelgroep, de aanbieder, ...

5 Besluitvorming

5.1 Besluitvorming in de paritaire comités

Ook voor wat betreft de besluitvorming m.b.t. erkenningen door de paritaire comités verwijst de raad naar de audit van het Rekenhof. De bevraging van het Rekenhof geeft zicht op de manier waarop aanvragen ingediend moeten worden, hoe de besluitvorming verloopt, hoe beslissingen worden bijgehouden, hoe er gecommuniceerd wordt naar de aanvrager en of er beroep mogelijk is bij een beslissing.

5.2 Besluitvorming door de erkenningscommissie

Bij de opstart van de Vlaamse erkenningscommissie midden 2015 werd de werkwijze van de federale erkenningscommissie grotendeels overgenomen.

Elke aanvrager dient de aanvraag met een aanvraagformulier over te maken aan de Vlaamse erkenningscommissie. Het aanvraagformulier dient volgende gegevens te bevatten:

- het type opleiding (beroeps- of algemene opleiding);
- aantal uren en de lesvorm (contacturen, stages, andere);
- data en uurrooster;
- beknopt programma (het volledig programma moet als bijlage toegevoegd worden);
- doelgroep (vereiste diploma's);
- inschrijvingsgeld en/of andere kosten ten laste van de deelnemer;
- aantal deelnemers (indien beschikbaar).

Er worden bijkomende vragen gesteld m.b.t. de opleiding: of het om een nieuwe opleiding gaat; of ze blijvend ingericht wordt; of de organisator van de opleiding erkend is door het ministerie van onderwijs of door een andere instantie; ... Ook met betrekking tot de financiering van de opleiding worden een aantal bijkomende vragen gesteld: of er een subsidie wordt toegekend en welke kosten daarmee worden gedekt. Een derde categorie vragen gaat over de deelnemers:

aantal deelnemers in de loop van de drie vorige jaren; het aantal personen dat aanspraak kan maken op BEV, de voordelen die de vroegere deelnemers gehaald hebben uit de opleiding (verkregen betrekking, promotie, of andere).

Elk dossier dat binnenkomt, wordt door de administratie Werk en Sociale Economie voor de bijeenkomst van de erkenningscommissie onderzocht. De voorzitter formuleert een voorstel tot beslissing. Ongeveer één week voor elke vergadering worden alle dossiers die op de dagorde staan ter beschikking gesteld van de leden. Alle dossiers worden daarna besproken op de vergadering van de erkenningscommissie.

De federale erkenningscommissie verleende eerst een erkenning voor één jaar, en na evaluatie, erkenningen voor bepaalde of voor onbepaalde duur. In de Vlaamse erkenningscommissie is er, in afwachting van een eventuele hervorming, een geformaliseerde afspraak dat er steeds een erkenning wordt gegeven voor één jaar en dat er na een gunstige evaluatie een erkenning voor twee jaar wordt gegeven.

Alle organisatoren worden per brief of via mail door de administratie Werk en Sociale Economie geïnformeerd over de al dan niet erkenning van hun opleiding en de motivatie bij de beslissing van de erkenningscommissie. De wetgeving betaald educatief verlof voorziet geen mogelijkheid voor aanbieders van opleidingen om formeel beroep aan te tekenen tegen een beslissing van de erkenningscommissie.

6 Toezicht en kwaliteit

6.1 Samenstelling van de erkenningscommissie

De Vlaamse erkenningscommissie bestaat uit:

- een voorzitter die de Vlaamse minister, bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid, vertegenwoordigt, en zijn plaatsvervanger;
- drie afgevaardigden van de representatieve werkgeversorganisaties en drie afgevaardigden van de representatieve werknemersorganisaties, en hun plaatsvervangers;
- een vertegenwoordiger van de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, en zijn plaatsvervanger;
- een vertegenwoordiger van de Vlaamse minister, bevoegd voor de professionele vorming, en zijn plaatsvervanger;
- een secretaris, en zijn plaatsvervanger.

Enkel de werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers hebben stemrecht.

De commissie kan een beroep doen op deskundigen en technici volgens de voorwaarden van het huishoudelijk reglement. De voorzitter, de effectieve leden en de plaatsvervangende leden van de commissie worden benoemd door de Vlaamse minister, bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid. De afgevaardigden van de werknemers- en werkgeversorganisaties worden benoemd op voordracht van de SERV.

6.2 Taken van de erkenningscommissie

De taken van de erkenningscommissie zijn:

- erkenning van het programma van opleidingen en intrekking of schorsing van de erkenning voor die opleidingen;
- intrekking of schorsing van de erkenning van andere rechtgevendende opleidingen;
- halfjaarlijks: ontwikkeling van de budgettaire situatie opvolgen;
- uit eigen beweging of op verzoek van de minister advies uitbrengen in verband met vraagstukken betreffende betaald educatief verlof.

De erkenningen gegeven door de erkenningscommissie betreffen autonome beslissingen.

6.3 Kwaliteitstoezicht

De kwaliteit van de **automatisch erkende opleidingen** wordt opgevolgd door het kwaliteitssysteem van de aanbieders (CVO's, hogescholen, universiteiten, Syntra, kunstacademies, ...), de inrichtende macht en de bevoegde overheid.

De kwaliteit van de **sectorale opleidingen** wordt opgevolgd door de paritaire comités (zie audit Rekenhof).

De kwaliteit van de **algemene opleidingen** wordt opgevolgd door het kwaliteitssysteem van de aanbieders, zijnde de syndicale organisaties en instellingen voor jeugd- en volwassenenorganisaties erkend door de syndicale organisaties. De verstrekkers van de algemene opleidingen worden onderworpen aan de kwaliteitscontrole van bv. het decreet Sociaal-Cultureel Werk. In dat kader vinden o.a. ook visitaties plaats. De lijst van de algemene opleidingen wordt jaarlijks door de aanbieders overgemaakt aan de bevoegde administratie, die de formele voorwaarden checkt. De leden van de erkenningscommissie ontvangen jaarlijks deze lijst met de mogelijkheid tot vraagstelling.

Er is toezicht op de kwaliteit van de **door de erkenningscommissie erkende opleidingen** door de erkenningscommissie via de evaluatieverslagen die jaarlijks, aan het einde van de opleidingscyclus moeten bezorgd worden. Ook aanvragen tot verlenging van erkenningen moeten vergezeld zijn van dergelijk verslag. Het evaluatieverslag dient o.a. gegevens te bevatten m.b.t.:

- de duur van de opleiding bij aanvraag en de exacte duur van de opleiding;
- de data en uurrooster waarop de contacturen les zijn doorgegaan;
- het aantal deelnemers en het aantal deelnemers die een beroep deden op BEV;
- het opleidingsniveau van de deelnemers.

Het evaluatieverslag bevat ook de beoordeling door de deelnemers van de opleiding en van de trainers en een tabel met het totaal aantal deelnemers die de cursus succesvol hebben afgerond of die de opleiding hebben stopgezet.

De erkenningscommissie kan bij het krijgen van het evaluatieverslag steeds beslissen om de erkenning in te trekken of te schorsen.

Op de erkenningscommissie wordt de halfjaarlijkse opvolging van het budget geagendeerd. Het departement WSE liet ook reeds een eerste aantal inspecties uitvoeren m.b.t. uitbetalingsdossiers.

Bibliografie

152ste boek van het Rekenhof, deel 1, zitting 1995-1996

Antwoord op schriftelijke vraag nr. 254 aan minister Muyters van K. Helsen

Antwoord op schriftelijke vraag nr. aan minister Muyters van J. Hofkens

“Betaald educatief verlof – de erkenning van opleidingen”, verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, Brussel, juni 2016.

Herstelwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen (B.S. 24/01/1985), hoofdstuk IV, Afdeling 6 – Toekenning van betaald educatief verlof in het kader van de voortdurende vorming van de werknemers en de memorie van toelichting van 10 augustus 1984

Piret Christian, Creutz Emile, *‘Het educatief verlof in België: een wet op de helling?’* in *‘Beroepsopleiding. Europees tijdschrift, Cedefop*, nr. 6 sept-dec 1995

Studiedienst van de Vlaamse regering, *‘Pact 2020. Kernindicatoren Meting 2015.’*, oktober 2015

‘Sociaal Compendium’ 2011-2012’

‘Sociaal zakboekje 15-2’, Kluwer, 2015

Bijlage 1: Aantal erkende opleidingen per jaar

TYPE OPLEIDING	Schooljaar 2011-2012				Schooljaar 2012-2013				Schooljaar 2013-2014				Schooljaar 2014-2015			
	Totaal aantal erkende	Aantal nieuw erkende	Aantal verlenging n van	Aantal georganiseerde	Totaal aantal erkende	Aantal nieuw erkende	Aantal verlenging n van	Aantal georganiseerde	Totaal aantal erkende	Aantal nieuw erkende	Aantal verlenging n van	Aantal georganiseerde	Totaal aantal erkende	Aantal nieuw erkende	Aantal verlenging n van	Aantal georganiseerde
volwassenenonderwijs (sociale promotie)	niet gekend	NVT	NVT	niet gekend	457	NVT	NVT	516	463	NVT	NVT	525	469	NVT	NVT	533
deeltijds kunstonderwijs	4	NVT	NVT	58 in hogere DKO	4	NVT	NVT	58 in hogere DKO	4	NVT	NVT	58 in hogere DKO	4	NVT	NVT	58 in hogere DKO
BA/MA Hoger onderwijs (avond / weekend)	*****	NVT	NVT	niet gekend	*****	NVT	NVT	niet gekend	*****	NVT	NVT	572	*****	NVT	NVT	581
middenstandsopleidingen	niet gekend	NVT	NVT	niet gekend	454	NVT	NVT	507	510	NVT	NVT	565	366	NVT	NVT	406
landbouw	104	NVT	NVT	104	101	NVT	NVT	101	89	NVT	NVT	89	108	NVT	NVT	108
examencontract	NVT Examen, geen opleiding, dus wordt niet erkend.															
sectorale opleidingen*	1.150	*	*	niet gekend	564	*	*	niet gekend	1.039	*	*	niet gekend	653	*	*	niet gekend
beroepsopleiding erkend door de erkenningscommissie **	159	77	82	niet gekend	118	39	79	niet gekend	146	56	90	niet gekend	233	130	103	niet gekend

Schooljaar 2011-2012												Schooljaar 2012-2013				Schooljaar 2013-2014				Schooljaar 2014-2015			
TYPE OPLEIDING	Totaal aantal erkende	Aantal nieuw erkende	Aantal verlenging n van	Aantal georganisee rde	Totaal aantal erkende	Aantal nieuw erkende	Aantal verlenging n van	Aantal georganisee rde	Totaal aantal erkende	Aantal nieuw erkende	Aantal verlenging n van	Aantal georganisee rde	Totaal aantal erkende	Aantal nieuw erkende	Aantal verlenging n van	Aantal georganisee rde	Totaal aantal erkende	Aantal nieuw erkende	Aantal verlenging n van	Aantal georganisee rde			
AO door werknemersorga nisaties en door jeugd-en volwassenenorga nisaties (geen gesplitste registratie)	440	NVT	NVT	440	614	NVT	NVT	614	517	NVT	NVT	517	525	NVT	NVT	525	517	525	NVT	NVT	525		
AO goedgekeurd door de erkenningscomm issie**	2	2	0	niet geken d	1	0	1	niet geken d	0	0	0	niet geken d	0	0	0	niet geken d	0	0	0	niet geken d			
Talen in volwassenenond erwij s	niet geken d	NVT	NVT	niet geken d	115	NVT	NVT	115	115	NVT	NVT	115	115	NVT	NVT	115	115	115	NVT	NVT	115		
Erkenning verworven competenties (ervaringsbewijs)	NVT test, geen opleiding, dus wordt niet erkend																						
VDAB / FOREM / BXL-Formation / Arbeitsamt ****	NVT knelpuntopleidingen VDAB waren nog niet erkend ikv BEV				290	NVT	NVT	432	452	NVT	NVT	827	413	NVT	NVT	827	413	NVT	NVT	827			
Mentoropleiding* **	25	5	20	niet geken d	27	2	25	niet geken d	32	5	27	niet geken d	38	6	32	niet geken d	38	6	32	niet geken d			
Niet gekend – in behandeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			

Bron: Departement WSE – Op basis van op 27 mei 2016 beschikbare en aangeleverde informatie

* Sectorale opleidingen: lijsten worden per paritair comité bijgehouden en per kalenderjaar. PC bezorgde deze lijsten aan VEC. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen nieuwe opleidingen of verlengingen, dus het is onmogelijk deze lijst te filteren op nieuwe erkenningen/verlengingen.

Sinds 2014 wordt alles digitaal bijgehouden in een databank van de FOD WASO. In deze databank worden enkel de positieve, negatieve of stopzettingen geregistreerd.

Daarnaast is de lijst ook opgesteld per kalenderjaar, niet per schooljaar. Gegevens in tabel werden dus opgesplitst, jaar 2011 werd ingevuld in luik schooljaar 2011-2012, jaar 2012 werd ingevuld in luik schooljaar 2012-2013, ...

** De (Vlaamse) erkenningscommissie heeft lijsten per kalenderjaar, niet per schooljaar. Gegevens werden in de tabel dus opgesplitst per jaar: jaar 2011 werd ingevuld in luik schooljaar 2011-2012, jaar 2012 werd ingevuld in luik schooljaar 2012-2013, ... Vanaf 1/4/2015 gebeurden de erkenningen door de Vlaamse erkenningscommissie, voordien door de federale erkenningscommissie

*** Enkel de opleidingen die in aanmerking komen voor de doelgroepvermindering mentoren, komen ook in aanmerking voor BEV, dit is een niet-limitatieve lijst, maar wordt door de dienst BEV als basis voor behandelen dossiers gebruikt.

Alle opleidingen die ingediend worden bij de DWSE (voorheen FOD WASO) staan in deze lijst vermeld, per nieuw dossier kunnen hier diverse opleidingen bijkomen indien zij voldoen aan de voorwaarden uit wetgeving mentorkorting. Lijst wordt dan meteen geupdate. Voor de tabel hierboven werden deze updates per jaar gebundeld.

Niet gekend kan diverse oorzaken hebben: de informatie werd niet bezorgd, de informatie wordt niet geregistreerd bij de bevoegde actoren, de informatie is niet beschikbaar.

**** De lijst met knelpuntopleidingen van VDAB (opleidingen zowel in eigen beheer als bij tenderpartners van VDAB) wordt jaarlijks naast de lijst van knelpuntopleidingen van de RVA gelegd. De RVA past deze lijst jaarlijks aan (te vinden op website RVA)

***** Enkel de ba en ma 's avond en/of tijdens weekeinde (wordt niet geregistreerd bij Dep. onderwijs, wel gecontroleerd door DWSE op attest)